

Вікторія СЬОМЧЕНКО

к.е.н., доцент,

Даниїл МІРОШНИЧЕНКО

студент

Запорізький національний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Інвестиції – найважливіший чинник економічного зростання, що забезпечує збільшення певної частини щорічного реального продукту країни. Однак у перехідний до ринку період найбільшої деградації в Україні зазнала саме інвестиційна діяльність. І нині стан цієї сфери є досить складним унаслідок зниження ділової активності більшості суб'єктів господарювання, остаточного погіршення інвестиційного клімату та можливостей бюджетів усіх рівнів. На нинішньому етапі розвитку світового господарства однією з найактуальніших проблем для країн з ринковою економікою та країн, що розвиваються, є залучення та ефективне використання іноземних інвестицій, а ефективний розвиток суб'єктів господарювання та економіки країни загалом неможливий без реалізації інвестиційних проєктів. Це пояснюється тим, що без інвестиційної діяльності неможливо здійснити вагомі зрушення в економіці, підвищити соціально-економічний розвиток країни [1].

Характеризуючи сучасний стан інвестиційної діяльності в Україні, можна зазначити, що на даний момент наша держава не здобула серйозних досягнень у забезпеченні національної конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості. У рейтингу Doing Business 2020 Україна піднялась на +7 пунктів і посіла 64 позицію серед 190 країн світу. Найбільший прогрес було продемонстровано за компонентою «захист міноритарних акціонерів» +27 пунктів та компонентою «отримання дозволу на будівництво» +10 пунктів.

Для України було виділено як конкурентні переваги, так і бар'єри. До переваг віднесено гідну вищу освіту, розмір державного боргу, вартість робочої сили, залізничну мережу, інноваційний потенціал. Лімітуючі фактори склали торговельні бар'єри, інвестиційне законодавство, прозорість державної політики, надійність банківської системи, митні процедури. Водночас експерти ООН відносять Україну до двадцятки найпривабливіших для прямих іноземних інвестицій країн.

Водночас представники багатьох іноземних компаній відкрито стверджують, що надходження масштабних інвестицій в Україну ускладняється відсутністю стабільності навіть на короткий проміжок часу. Унаслідок цього привабливість українських компаній для іноземних інвесторів не зменшується, але деякі з них займають вичікувальну позицію.

Для проведення аналізу сучасного стану інвестиційної діяльності в Україні варто звернути увагу на показниках, що її характеризують.

Так, за даними Національного банку України обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України (залишків) на 30.09.2020 року становив 48 951,7 млн дол. США. Найвагоміші обсяги прямих інвестицій (залишків) були спрямовані до підприємств промисловості – 39,8% та установ та організацій, що здійснюють оптову та роздрібну торгівлю; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 16,3%. До основних країн-інвесторів належать Кіпр – 31,1%, Нідерланди – 20,2%, Велика Британія – 6,1%, Швейцарія – 6,0%, Німеччина – 4,6%, Австрія – 3,3%, Люксембург – 2,4% і Франція – 2,1%.

Обсяги освоєння капітальних інвестицій підприємств України у січні-вересні 2020 року складають 267,9 млрд грн., що на 35,4% менше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період 2019 року. Провідними сферами економічної діяльності, за обсягами освоєння капітальних інвестицій, у 2020 році залишаються: промисловість – 37,7%, будівництво – 10,2%, сільське, лісове та рибне господарство – 9,3%, інформація та телекомунікації – 5,0%, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 7,8%, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 5,7%, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – 9,8%, операції з нерухомим майном – 5,0%.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у 2020 році освоєно 69,2 % капіталовкладень.

Частка кредитів банків та інших позик у загальних обсягах капіталовкладень становила 7,5 %.

За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 14,6 % капітальних інвестицій. Частка коштів іноземних інвесторів становила 0,5 % усіх капіталовкладень, частка коштів населення на будівництво житла – 5,2 %. Інші джерела фінансування становлять 3,0 % [2].

Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

Таким чином, створюються передумови для співпраці державного та приватного капіталу, в рамках якої держава виступає флагманом інвестування, подаючи інвесторам сигнал щодо перспективності вкладення коштів у певну галузь або сектор. Ця схема є досить привабливою для іноземних інвесторів і може, по-перше, привернути увагу до нашої економіки, а, по-друге, створити умови для напрацювання цінного досвіду співпраці вітчизняного й іноземного капіталу в цілому ряді галузей. Інвестиції із країн ЄС дуже важливі для української економіки. Розширення ЄС на Схід, найімовірніше, матиме позитивний вплив на потоки прямих європейських інвестицій в Україну. Останні хвили розширення ЄС надали нові можливості для розвитку співпраці України з Євросоюзом, у тому числі в контексті залучення європейського капіталу. Компанії Євросоюзу в рамках реалізації стратегій розвитку розглядатимуть можливості подальшого розширення діяльності, нових ринків та факторів продуктивності. Цим може скористатися Україна, яка має порівняно нижчі витрати на кваліфіковану робочу силу, місткий внутрішній ринок .

Список використаних джерел

1. Гаврилюк О.В. Інвестиційний імідж та інвестиційна привабливість України. Фінанси України. 2008. №2 (147). С.68-81.

2. Стан інвестиційної діяльності в Україні. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL : <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%20%D1%96%D0%BD%D0%B2%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%B2%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96>